

Riddarholmskeppets stäv
efter uppsatsen(Fischer)

NY UPPSATS OM RIDDARHOLMSKEPPET

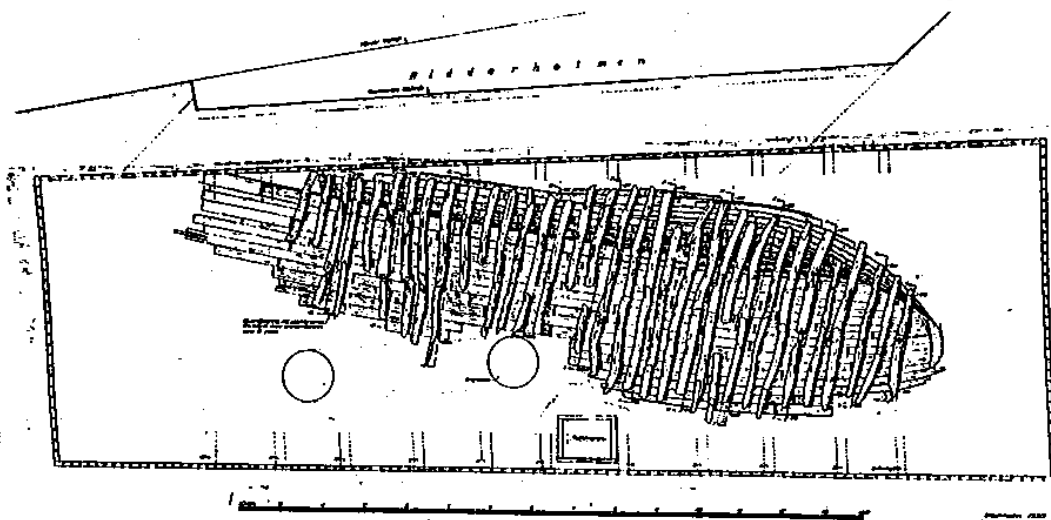
Arnd Fischer: Riddarholmskeppet. En skeppsarkeologisk beskrivning och bedömning. Uppsats i arkeologi, Stockholms universitet ht 1983 75s +pl.

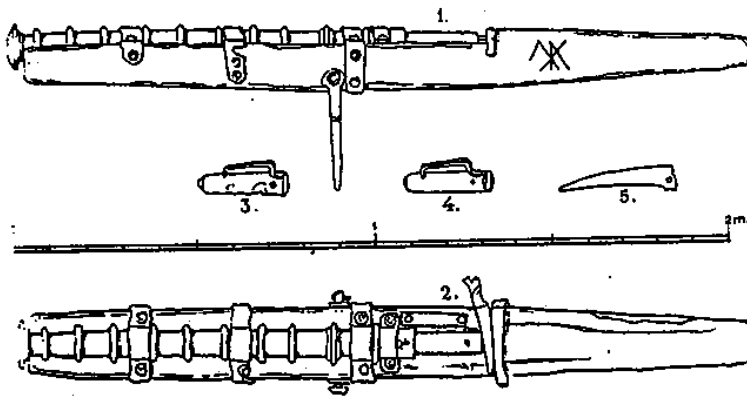
Fischers uppsats är sällsynt proper och välplanerad. Till det sobra intrycket bidrar inte minst illustrativa fotografier från utgrävningen 1930, vilka naturligtvis även ökar uppsatsens värde och användbarhet för framtida bruk.

Den stora upptäckten, som uppsatsen presenterar gäller självfallet dateringen av fartyget. Dendrokronologisk undersökning av sådant virke från fartyget som förvaras i magasin -det finns mycket att välja bland- och inte direkt berör rekonstruktionen, som står på stadsmuseet i Stockholm, visar att fartyget måste ha byggts mellan 1494 och 1528. Det sistnämnda är alltså slutår för en däcksplanka, som kan ha insatts vid en reparation. Därmed faller tidigare försök att förklara farkostens förlisning genom krigshändelser i samband med Gustav Vasas befrielsekrig.

Dock kvarstår Hanssons gamla tanke om fartygets ägare: troligen är det Stockholms stads egendom, måhända, vid en förlisning efter 1530, övergången till kronan.

Det är ytterst värdefullt att detta praktfulla vrakfynd ånyo tas upp efter de halvdana arbeten som tidigare presenteras. Fischer antyder att denna uppsats bara är början. Det är bara att hoppas att Helgeandsholmsfynden kan granskas

Kanon nr 2 från Riddarholms-
skeppet efter Alm 1945 och
Fischers uppsats.
Nedan björnar i ett medeltida
skeppsvrak.

och publiceras parallellt. Det verkar närmast skandalöst att efter Sveriges dyrbaraste utgrävning någonsin inte medel finns till en vetenskaplig publicering av materialet, då inte minst båtfynden. Här är Riddarholmskeppet en av de självklara referenspunkterna.

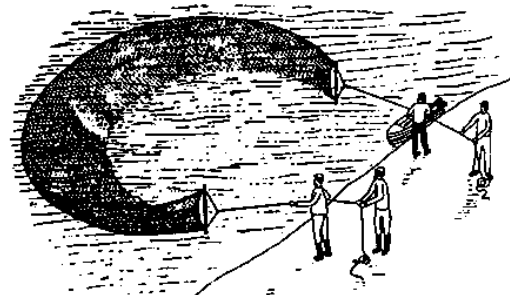
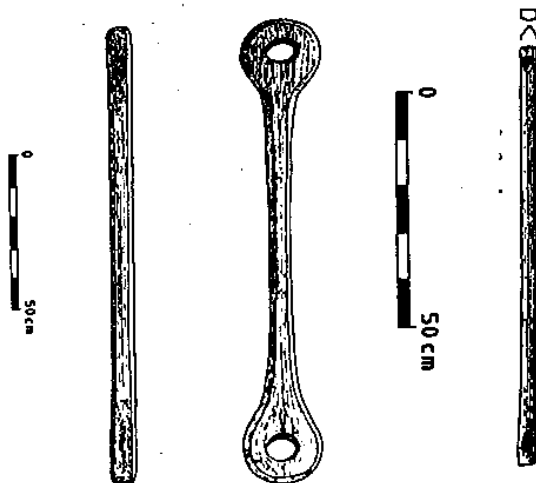
Några små anmärkningar skall tas upp.

Med de utmärkta illustrationerna i övrigt är det märkvärdigt att inte uppsatsen kunnat prestera illustrativa små jämförelseteckningar på intressanta detaljer, som t ex spunningsköl, avvisare, en hypotes om de 3 masterna och däckens kriet. OK att författaren då har deklarerat att detta till en del inte skulle ingå i den här uppsatsen.

Randanmärkningar av en annan karaktär kunde naturligtvis ha undvikits om författaren läst Meddelanden. Kattspåret som kallas björn på s 25 eller fig 7 s 27 går att finna i Medd nr 2 1980 på s 8-9 efter Akerlund 1942! Åskekärrsbåten tillhör fortfarande- efter Ellmers 1972!- tidig vikingatid trots dendrokronologisk omdatering (Medd nr 1 1982 s 25), låt vara att den sista dateringen kan slå fel något. Fartyget har uppenbarligen använts i varje fall vid slutet av vikingatiden, omkring år 1000, ev senare.

Som lite missvisande framstår även uttrycket "klink- eller skalbyggnadsteknik" på s 42. Även kraveliskepp byggdes (och byggs) med skalet först! Slarv! Det kunde, ur vapenhistorisk synpunkt, vara väsentligt att även påpeka fynd av typ kammersen på 1600-talsvraket Stora Sophia (Medd 1/80 s 21, det faktum nämligen att så ålderdomlig utrustning använts så sent. Jfr även Medd nr 2/83 s 28f!

Sammanfattningsvis är ändå uppsatsen ett värdefullt bidrag till skeppsarkeologien i Sverige och bör snarast följas av en fortsättande del kring fartygets konstruktion.

De mystiska föremålen från Nydam-
fyndet (Engelhardt) och McGrails
teori om användningen (nästa sida)